

סימן כ"ב

שבט לוי אי אקרי קהל

מקרי כהנים ליצור ומוכחא דס"ל לר"ש דחטאת השותפין מזה, מ"מ לא דמי לפירש"י דלדודי ליכא כלל למיצעי דאי מקרי קהל א"כ קשיא דטפי לכו שצעים וליכא מידי לשטוי משא"כ לפי הרא"ש.

דיש לעיין לפירש"י אליבא דאמת אמאי ליכא י"ג פרים כיון דטעמא דאחוזא נדחה, ולהרא"ש נוחא דבאמת מסקינן באצוי דלא חשיבי כהנים אלא שותפין, אבל לרש"י דכל הטעם דיל' דלא כרצ' יוסף רק מפאת אחוזא, וטעם זה נדחה א"כ הדר הוי קהל, ויל' דג' מחלוקות בדבר, דעת אצוי דלגמרי לא אקרי קהל ולא כיוון אלא שותפין, דעת רצ' יוסף דחשיבי קהל כן לעיין חין ליצור מתים וכן לעיין פר העלם דבר, ודעת רצ' אחא צר יעקב דאע"ג דאית לי' שם קהל מ"מ לית לו דין קהל לא לעיין חין ליצור מתים ולא לעיין חיוצ הבאת קרבן מלד טעמא דאחוזא, ואיתותצו דברי רצ' יוסף ודברי רצ' אחא צר יעקב וקיימינן כדאצוי.

נמצא לפי"ז דדעת אצוי ליכא פלוגתא בין רש"י והרא"ש, ורק דדעת רצ' אחא צר יעקב, והן לרש"י והן לרא"ש סלקא שמעתין כדאצוי דכהנים לא אקרי קהל לא לעיין חין ליצור מתים ולא לעיין חיוצ קרבן ליצור.

דף ר' ע"א. אלא אמר רצ' אחא צרצ' יעקב. שצטו של לוי לא אקרי קהל. בפירוש דבריו נחלקו רש"י והרא"ש, לרש"י כשם דלא מקרי קהל לעיין חיוצ פר העלם דבר צפני עאמו. ה"כ לא מקרי קהל לעיין חין ליצור מתים [לגירסת הבאר שצט' בדברי רש"י, "ולא מיתוקמא כר' שמעון" ומוכח מהרא"ש דאיהו נמי גרים בדברי רש"י כהבאר שצט']. ולפי"ז הקשה הרא"ש ארש"י מאי קא מיצטוי לן מאי הוי עלה, הא ודאי דס"ל לר' שמעון דחטאת השותפין לא מתה דע"כ כהנים לא מקרי קהל דאי אקרי קהל א"כ טפי לכו שצעים.

והרא"ש פ"י דהא דקאמר רצ' אחא צרצ' יעקב שצטו של לוי לא אקרי קהל, היינו רק לעיין קרבן ליצור, אבל שותפין לא כוו.

ולפירושו שפיר קא מיצטוי לן מאי הוי עלה, אע"ג דלמאי דסלקא סוגיין נמי נמצא דס"ל לר"ש דחטאת השותפין לא מתה, דאם טעמו צפר של יוה"כ כיון דכהנים אקרי קהל, ל"ל לעיין חיוצ ק"ל צפני עאמו חלי באחוזא, וא"כ צרי לכו שצעים וליכא למימר דמנשה ואפרים צחרתי דהא כתיב על שם אחיהם יקראו צנחלתם, אלא ע"כ דלא

סימן כ"ג

בדין אין ציבור מתים

הרי דמייחין חטאת אף על כמתים, אבל באמת מעלם הדין צמרוצין ונחמטו ליכא ראוי להא דאין ליצור מתים דהאי מיעוט יתכן לא רק ע"י שמחו מקלחן אלא גם שנתוספו על מנין הצלחי שוגגים, כגון שצאו

דף ר' ע"א. מחקיף לה רצ' יוסף וכו' מת אחד מן הליצור חייבין, דאין ליצור מתים. והכי קי"ל, וכן לכאורה נקטין בפשיטות לעיל דף ג' ע"א דמרוצין ונחמטו לרצון דר' שמעון דאזל צחר חטא חייבים,

מתים, לא מייחתי קרבן ליצור בין מתו קודם ידיעה בין מתו לאחר ידיעה.

יש לעיין אי הא דבעינן לדינא דאין ליצור מתים הוא רק היבא דלאחר מיתת מקלח הליצור הוין השחא מיעוט באופן שאילו היו שוגגים עכשיו לא היה דין קרבן ליצור, או דבעינן להאי דינא אף היבא דלאחר מיתת מקלח הליצור נותרו רוב שוגגים, ולאחר הפרשה יש יותר סכרה לפסול הקרבן כיון שהינו מתייחסים אף למתים, מאשר קודם הפרשה, אבל גם קודם הפרשה יש לדון לולא דינא דאין ליצור מתים דאין כאן חיוב קרבן כיון דאם יופרש יכפר גם על המתים.

והנה מצוה צגמי דלר"מ מת אחד מן הצייד פטורים, דס"ל דבחטאת שוחטין אמרינן נמי דין חטאות הבמות. וא"כ לכאורה איבא למילף מזה דבלא דינא דאין ליצור מתים, אף היבא דלאחר מיתת חלק הליצור נשאר רוב הליצור יש לפטור מקרבן ליצור, שהרי בצייד ליבא חנאי דע"א דיינים אלא לענין הכוראה דבעינן הכוראה צייד הגדול, אבל לענין החיוב מהיכי תיתי דבעינן דוקא ע"א דיינים לאחר שהיתה הכוראה כדינה, ומדאמרינן דפטורים מקרבן ליצור לר' מאיר ע"כ דהעטס דכיון דהקרבן שופרש יתייחס גם למתים וזה לא מניין.

אבל י"ל דטעם דינא דר"מ דהחיוב קאי על כל הצייד, וכל דליבא כל הצייד ליבא חיוב על החיים לחודייהו, וכלכך פטורים.

והראה דלפי צ' הביאורים טעם דינא דר"מ, אי מטעם דהיי שיש חיוב על החיים לחודייהו אבל כיון שהקרבן שופרש יתייחס גם על המתים, לכן פטורים, או מטעם דאין חיוב על החיים לחודייהו רק בצירוף המתים ואין כפרה למתים, דינא דר"מ לא רק צע"א דיינים שלאחר מיתת קלחם נפחה מספרם משיעור הראוי לצית דין הגדול, אלא דינא הוי אף היבא דהיו תחילה יותר מע"א

לארץ ישראל או שגדלו [דמסתברא דלענין מנין השוגגים חשבינן רק לגדולים], אבל ברש"י שם פירש להאי מרובין ונחמטטו שמתו מקלחן, ונראה פשיטא דלא אחי רש"י למטעם בני גווי דלא הוי בכלל מרובין ונחמטטו דודאי הוין בכלל, אלא חדא מכמה גווי נקט, ובהאי גוונא דנקיט רש"י ע"כ דמחפרש על סמך הדין דאין ליצור מתים.

והנה גולי הדין דאין ליצור מתים, במרובים ונחמטטו ע"י מיתת מקלחם, הוי פטורים מקרבן ליצור. ולענין קרבן יחיד נראה דאם מתו קודם ידיעה, הוי חייבין בקרבן יחיד, דליחא כאן כלל דין קרבן ליצור, ודמי להיבא דאין לצייד ידיעת חטא שכתב הרמב"ם דחייבין בקרבן יחיד, וכן איבא למידק מלשון רש"י תמורה דף ע"ז ע"ב ד"ב ודלמא, שכי ואמיעטא לא מקרבין כמרובין אלא כיחידים כל אחד ואחד שפירא. עכ"ל. [ול"ל דרש"י קאי אליבא דהלכתא דיחיד שטעם הכוראה צייד חייב]. אבל אם מתו לאחר ידיעה, בזה ל"ע גולי הדין דאין ליצור מתים אי יציאו קרבן יחיד או לא, ד"ל דבחייובייהו קיימי רק א"א להציא הקרבן ליצור, או דילמא פקע מינייהו השחא דין קרבן ליצור, ונ"מ איבא לגווי דיצוהר להלן דלא אמרינן אין ליצור מתים, ולא מלאחי הדבר מצוהר, ול"ע. [והנה לעיל סימן כ"א הארכנו במהות ידיעת צית דין וליצור המחייב בקרבן ליצור אי סגי בידיעה דהכוראה ביהא בטעות, או דבעינן נמי ידיעה דרוב ליצור שגגו, ואי נימא דלא בעינן ידיעה דרוב ליצור, אזי אי נימא דפטור כל חד מקרבן יחיד הוי אף במתו לאחר ידיעה, א"כ אף במתו לאחר ידיעת הכוראה דטעות גרידא בלא הידיעה על קיום רוב שוגגים. ומ"מ אף לפי"ז ליבא למפשט מדברי רש"י בתמורה, דהתם לא היתה כלל ידיעה קודם מיתת חלק הליצור].

ומ"מ כל הגדון לענין קרבן יחיד, אבל לענין קרבן ליצור בלא דינא דאין ליצור

דיונים, וכדאמרינן לעיל דף ג' ע"ב דמשכח"ל מאה דיונים, ומחו מקלסם ואיכא צהנותרים ע"א דיונים, דאכחי יהיו פטורים מק"ל, לא מיצטיא להביאור הראשון כיוון דהקרצן יתייחס גם למתים א"א להביאו, אלא אף להביאור השני ולהחיים לחודיהו ליכא חיוצ הצאה, כיון דהני רק מקלס צי"ד, א"כ צכ"ג נמי. [מיהו י"ל דלהביאור השני יתחייבו להביאו, דמקלס צי"ד פטור דוקא כשהיו ציר מע"א דיונים].

ולכאורה נפקותא צין צ' הביאורים לענין הא דתנן לקמן דף ז' ע"א דכבן משיח שבורה עם הליצור מתכפר לו עם הליצור, ואף צשתי בוראות נפרדות אחד גיסא צגמ, היאך הדין לר' מאיר צמת כבבן המשיח אם יציא צי"ד קרצנו.

[ובאמת] שאלה זו לא רק לר"מ אלא אף לדידן דחטאת השוחטין לא מתה, דאז נראה דלא מקרי חטאת השוחטין, דהרי פשיטא דפר כבן משיח שאזד ונתכפר צאחר, ימות הפר ולא דמי לפר העלם דצר של ליצור שאם נתכפרו צאחר ירעה, כמצואר ציומא דף ז' ע"א, דפר כבן משיח, אע"ג דמקשינן לר' לכל דיני פר העלם דצר של ליצור, מדכחיב לחשמת העם, האי היקש דוקא לפרעי דינו, אצל מ"מ פר כבן משיח הוי קרצן יחיד, וא"כ היכא דחטא כבן משיח עם הליצור, לגבי חיוצו דכבבן משיח הוי חיוצ דקרצן יחיד].

דלהביאור השני פשיטא דליצור יציאו קרצנס, דמה לן צזה דגם כבבן משיח מתחם האי פר ואין כפרה למתים, מ"מ איכא חיוצ צאפי נפשי על החיים, אצל להביאור הראשון דכל דאיכא יחוס בקרצן למתים אין להביאו אף אי איכא חיוצ צאפי נפשי על החיים, א"כ הכא גמי דכוותה א"א להביאו. [ולא רק לר"מ אלא גם לדידן דלענין חיוצ פר כבן משיח הוי קרצן יחיד וכמש"כ לעיל].

אבל נראה דלענין זה אין נפקותא צין צ' הביאורים, דאף להביאור הראשון צכ"ג יציאו פר העלם דצר של ליצור, דדוקא

כשהוא חיוצ אחד צזה אמרינן דאם חלק מהמחויבים מתו א"א להביא הקרצן, אצל לא כן כשהם שני חיוצים נפרדים אלא שהינם נתכפרים ע"י פר אחד כן אם נאמר דהפר עולה לשני החיוצים וכן אם נאמר דע"י פר הליצור נפטור כבבן המשיח, עיין לקמן סימן כ"ז מש"כ צזה, דצזה ודאי אין אי כפרת כבבן המשיח דאין כפרה למתים מונעת הצאת הקרצן ליצור. מיהו כ"ז קודם שהופרש הפר, אצל אם לאחר הפרשתו מת כבבן המשיח, צזה י"ל דתליא אי הפר עולה לשני החיוצים דאז ודאי יפסל, או דעולה לליצור וממילא נפטור המשיח וכמו שצדדנו לקמן דף ז' ע"א דאז י"ל דהפר כשר. [אלא דלאידך גיסא יש לדון צמת אחד מצצ"ד לדעת ר"מ דפטור, ועשכ כבבן המשיח עם הליצור, מהו, ונראה דאם כל חד מהליצור חייב קרצן יחיד, וכמש"כ לעיל, צזה ודאי חייב כבבן משיח צפר העלם דצר דידי דחיוצא דליצור פקע, והיכא דהיחידים לא יציאו קרצן יחיד, כגון לאחר ידיעה אי נימא דצחיוצ ק"ל קיימי רק דא"א להביאו, צזה נראה דלענין כבבן משיח תליא אם הפר עולה לשני החיוצים, דאז חיוצ להביא פר דידי, ולית לן צזה דמתייחס גם לליצור כיון דהויין שני חיוצים, או דחיוצ הליצור פוטרה, (ועי' צמש"כ לקמן דף ז' ע"א דהכי פשטא דמילתא) א"כ חיוצא דפר דידי ליחי' כלל].

צמצא לן דאיכא צ' דרכים לולא ההלכתא דאין ליצור מתים, וצמת אחד מן הליצור גמי הוי פטורים, אי דוקא בדליתא השתא רוצ חוטאים, דצזה צעינן לליצור המתים וזה לא מלינן, או דאפי' צאיכא השתא רוצ שוגגים מ"מ כיון דהקרצן מתייחס גם למתים א"א להביאו ואפי' צלא הפרישו עדיין.

ובפשוטו נראה דלהצד השני לא רק אם ימות חד מן השוגגים דינא הכן, אלא אפי' אם ימות חד מהצלתי השוגגים, אלא רק הי' צשעת שגגת הרוצ, דהרי למאי דקיי"ל

חדר הורתי גנחובסקי, אברהם בן אליהו משה עמוד מס 71הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

במחנה דף ה' ע"ה דינא דגרירא דאף שצטם
 של חטאו מציחא, ומלא דכפרה
 מחייבא אף לכני של חטאו וא"כ גם
 מאיכא חס ימות חד ליכא קרבן ליבור, וא"כ
 לפי"ז איכא למפשט ספיקן דא"כ בד צעיר
 בגמ' לכביא ראי דאין ליבור מחס ומייתי
 משעיר ראש חדש ומעגלה ערופה, אמאי לא
 אייתי ראי דא"כ היאך משכח"ל דינא דפר
 בעלם של ליבור הא לא ימלט דלא מיית חד
 בין עצירת ברוב וצין הבאת הקרבן, ונכי
 דאיכא למימר דשאי"ה דאיכא נמי חיים בשם
 דאמרינן לעצין עגלה ערופה, מ"מ הא דמייתי
 מעגלה ערופה הוה מצי לאתווי מכל פר
 בעלם דבר, אלא ע"כ דאף בלא דינא דאין
 ליבור מחס הוה ניחא כל פר בעלם דהקרבן
 יכפר רק על החיים ודוקא מעגלה ערופה
 הוה דמייתי דשם מפורש דהפר מכפר נמי על
 המחס [מיכו אינה ראי מברעת ד"ל
 דלא הוה צעי לאתווי מפר בעלם דבר
 דאיכא למידיחי דא"כ איירי קרא צידעין
 של מח חד מן הליבור, בין עצירת ברוב
 ובהקדמה, אי במספקין דילמא לא מח
 דנמי מכני כדמיכת משעיר ראש חדש].
 וצמשי"כ דכלא דינא דא"כ מחס, אף כני
 דלא חטאו אי ימותו יעכצו הקרבן, אכתי
 לריכא עיונא, דדילמא מ"מ חלוקים בשוגגים
 מהגררים.

דלכאורה איכא ראי להיפך, דכלא
 דינא דאין ליבור מחס, כל חד מעכצו הקרבן
 אף חס זולתו איכא לסיבת החיוב, מדברי
 החיספות ישנים ציומא דף ה' ע"ה שכתבו
 ח"ל. ומיכו מספקא לי קצת לרבי יהודה
 צמת אחד מן הכהנים אי ימות הפר, כי
 הדעת נוטה לומר שלא ימות ואח"כ השחא
 שפיר טפי דאפי"ה לר' יהודה אין למאן
 נפקותא אחרת אלא אותה שאימר התלמוד
 אבל בטעם אינו ידוע לי כי למה לא ימות
 הפר צמיחת אחד מן הכהנים חס הן שוחפין
 כמי שאומר התלמוד דשעיר ר"ח לא ה"י לו
 ליקרב. חס מח אחד מן הליבור אי לאו דגלי

קרא דאין ליבור מחס, ושחא צצביל שחפר
 קנוי לכ"ג יוחר מלשאר הכהנים לפי שמממנו
 באו כל לך לא תפסלו מיתח אחד מהם
 אלא מיתח כ"ג לצדו תפסלו לרבי יהודה
 לשון רבי. עכ"ל החוס.

הרי דפסיקא לכו דהיכא דלא שייכא
 בהלכתא דאין ליבור מחס, אף היכא
 דהנותרים החיים איתא לבו חיוב קרבן נמי
 אמרינן אין ליבור מחס.

אלא דמדברי החוס' אית לן ראי רק
 היכא דכבר הופרש הקרבן דבא יפסל
 צמיחת האחד אף היכא דאיכא חיוב זולתו,
 אבל לא היכא דלא הופרש, אבל כיון דעיקר
 ראיותם משעיר ר"ח והתם איירי בלא הופרש
 א"כ אף בלא הופרש דינא הכי, מיכו ז"ל
 דהמעות הופרשו ונפסלו אלא שראייתם
 משעיר ר"ח ל"ע דהא מצוה צגמ' דהתם
 רק בצעלי המעות תליא מילתא, עיין בתוספ'
 כר"ש, וצבגי דאינס צעלי המעות לית
 לן צה וא"כ מה ענין זה למח אחד הכהנים,
 [ואזו כדחיייתם אלא ש"ע אמאי כתבו לה
 בלשון שחא]. ויש ליישב דדוקא בקרבנות
 ליבור כבאים מן השקלים אזלינן בחר צעל
 המעות אבל לא בשאר קרבנות השוחפין,
 ומש"ה אייתו שפיר ראי.

ובעיקר ספיקן לכאוי ראי מסוגיא
 דתמורה ע"ז ע"ז דקודם הפרשה מיתה
 צאיכא צהותרים סיבה המחויבת לא צעינן
 להלכתא דרוב ליבור מחס, מדאמרינן
 ואצ"ה הוה אחיי אקריבנהו ולא מייתי
 כלל לילפותא דעגלה ערופה ומשמע דסוגיא
 דתמורה קאחיא לישב האי דינא דעזרא אף
 בלא שום הלכתא, ודלא כסוגיין. ומסוגיין אין
 ראי להיפוך מדחזקתא לילפותא, דעגלה
 ערופה אפי"ה דאיירי ברוב, דלרש"י לא צעינן
 בבא רוב שוגגין אלא רוב מן הרוב, (ולסוגיא
 דתמורה דקיימא בלא ילפותא דעגלה ערופה
 צעינן רוב ממש) ולזה הוזקקו לילפותא
 דעגלה ערופה. ולהרמ"ה לא צעינן כלל רוב.
מיהו לפי"ז ל"ל דלהרמ"ה דפי' דהא

מסוגיין דכשר דל"כ כוכ מזי לחיתויי רח"י
מכל פר העלם דבר, ולא מעגלה ערופה, וגם
מסיגיא דתמורה משמע דכשר, וברחי מח"י
דיומא דפסול יש לדחות דכחם לאחר הפרשה,
ומ"מ אף אם נימא דפסול לעגין פר כהן
משיח דחטא עס בליצור ומת אחד מזי"ד,
בזה כשר דלא כוי חד חיוצא גמא, וכן אף
אם נימא דכשר, בצ"ד של יותר מע"א ונותרו
ע"א ו"ל דפסול לר"מ.

דזכירה סוגיין רוב, כדי לאוקמה אף כר"ש
דס"ל דציעין חטאה בחיוב יודיעה בחיוב,
א"כ השתא לא ציעין כלל להלכתא דאין
ליצור מחיס ולא ציעין לילפוחא דעגלה
ערופה.

העולה ממס"כ, דהיכא דלא שייך אין
ליצור מחיס ל"ע אי מפסל אף היכא דמחמת
הז החיים איכא חיוצא, ולאחר הפרשה ו"ל
דפסול, וקודם הפרשה ל"ע, ואיכא משמעות

סימן כ"ד

עוד בדין אין ציבור מחים

סגי צרוב השוגגים.
אבל למאי דקיי"ל כר' יהודה, דאיכא
לדינא דגרירה, א"כ חיוצא הקרבן חל גם על
הזי שלא שגגו, וגוזים אף מהם, וגם הם
חשיבי בעלי הקרבן, א"כ כד דייקין שישתיירו
רוב בעלי הקרבן, ציעין רוב מכל בליצור, ולא
סגי צרובא מן כרוב.
[רא"ת א"כ לר' יהודה לא ציעין כלל
לילפוחא מעגלה ערופה, דאם יש כזר רוב
ליצור א"כ אף בלא הלכתא דאין ליצור מחיס
מזי למייתי ק"ל, עיין להלן בזה בארך, לא
קשיא, דהשתא דילפינן מעגלה ערופה סגי
צרוב בליצור אף דהשוגגים כוי מיעוטא,
משא"כ אי לא ילפינן מעגלה ערופה ציעין
רוב בליצור מהשוגגין].

במצא לפי"ז דלש"י רש"י דפליג ארמ"ה
ומלריך רוב בעלי הקרבן, איכא צפלוגת
רבי שמעון ור' יהודה אי אמרינן לדינא
דגרירה קולא וחומר, מחד גיסא סגי לר'
שמעון צרובא דרובא, ולר' יהודה ציעין רוב
ממא, אבל לאידך גיסא לר' שמעון ציעין
דכוותרים יהיו רק מן השוגגים, אבל לר'
יהודה סגי אף מהני שאין שוגגים.
אלא שהעומד לנגד זה הוא סוגיא דלעיל

דף ר' ע"א. אמר רב פפא אין ליצור
מחים. ויש לעיין אי ציעין שישארו מן
השוגגים, או דאפי' במתו כולם דינא הכי.
והנה אמרינן בגמ' דהא דאין ליצור
מחים ילפינן מעגלה ערופה, ודחינן לה
דהתם איכא חיים ואמרינן דאף צפר העלם
דזר דאיכא חיים שפיר דמי, ונחלקו רש"י
ורמ"ה, לרש"י ציעין רוב ולרמ"ה סגי אף
במיעוט, [לדין דקיי"ל כרצן דר"ש].

והנה באי רוב שכתב רש"י בפשוטו
מחפרש רוב דרוב השוגגים, דהיינו אם כל
ישראל היו שלש מאות חלק ושגגו מאה
חמשים חלק ואחד, ציעין שישתיירו שצעים
וחמשה חלק ואחד.

אבל באמת יש לעיין בזה עובא, די"ל
דחליא צפלוגתא דר' שמעון ור' יהודה אי
אמרינן לדין גרירה, דלר' שמעון דרק
השצטים שחטאו מביאים, ולא השצטים שלא
חטאו, וגם בשצטים שחטאו הא דאמרינן
לעיל דף ג' ע"ב צתחילה גזינן עליהם, וראה
דרק מהחוטאים ולא מאלו שלא חטאו, א"כ
נמלא דבעלי הקרבן הינם רק הנהו ששגגו,
והלכך כד דייקין שיהיו רוב בעלי החטאת
קיימים, דלא ליהוי חטאת שמחתו בעלי, א"כ

הינם רק שצטו, אבל עלם בחיוב י"צ
הקרצנות הוי על כל כלל ישראל, ואם נשתייר
רוצ בכלל אף דאין רוצ מכל שצט ושצט
חשיבא כהכלל קיים וחוצ ממילא הוי חיוב
על כל שצט ושצט.

והנה כ"ז לשי רש"י, אבל לדעת הרמ"ה
לא צעין כלל שנשתייר רוצ, לדין דמרוצין
ונחמטטו חייב.

וא"כ לכאוי יש צפוגחת רש"י ורמ"ה
נ"מ למעשה לענין מרוצין ונחמטטו דלרש"י
צעין מיכת רוצא [לר"ש רוצ בשוגגים
ולר"י רוצ בליצור] ולהרמ"ה לא צעין.

אבל יש לדון דלענין דינא לא חבא
נפקותא בין רש"י והרמ"ה דלמעשה גם רש"י
יודה להרמ"ה.

די"ל דכל הא דצעין לילפוחא דאין
ליצור מחים וממילא י"ל דצעין דומיא
דעגלה ערופה דאיכא חיים, הוי רק לר
יכודא דס"ל דעלם דין חטאות המחוח נאמר
אף בליצור, וס"ל דנחכפרה צעלי דחטאת
ליצור תמות, וזכ צעין צמחו צעלי
לילפוחא מיוחדת דאין ליצור מחים. אבל לר
שמעון דק"ל כוחי דכל דין חטאות המחוח
לא נאמר בליצור, והלכך צנחכפרו צעלי לא
תמות אלא חרעב, א"כ גם צמחו צעלי
לא צעין להלכתא דאין ליצור מחים וא"כ לא
צעין לחיים. וכל פלוגתא רש"י ורמ"ה רק
חליצא דר יכודא.

אבל צאמת הא מילתא דאמרינן דלר
שמעון לא צעין להלכתא דאין ליצור מחים,
הכי לענין היכא דבפרשה ולענין שלא תמות
אלא שחרעב, ודאי הכי הוא, ולענין זה
צאמת לא חבא פלוגתא בין רש"י ורמ"ה,
דלר שמעון ליתא כלל דין חטאות המחוח
בליצור, אבל לענין הקרצת הקרבן, צאפרש
קודם מיתח צעליו, או הפרשחו והקרצתו
היכא דבפעלים מתו קודם ההפרשה וזה
איכא לעיוגא אי שייך למחלי צפוגחת ר"ש
ור"י צחטאות המחוח באופן דגימא דלא
צעין לר"ש להלכתא דאין ליצור מחים ועי"ז

דף ג' ע"א דאמרינן לדידן צמרוצין
ונחמטטו, חייב, דאלין רק צחר חטא ולא
צחר ידיעה, וחקשי בניהא לר שמעון דלית
לי גרידא א"כ משכח"ל מרוצין ונחמטטו
ואכתי הוי רוצא דרוצא, וזכ רק לדידן ולא
לר שמעון דצעי חטא וידיעה בחיוב, אבל
לדידן דק"ל בר יכודא א"כ הא מרוצין
ונחמטטו ל"ל דאכתי יש כאן מהמוטטין רוצ,
בליצור בקודם דא"כ הו"ל חטאת שמתו
צעלי וא"כ אף לר שמעון דאזיל צחר חטא
וידיעה לחיוב.

ואם היכ מפרשין למרוצין ונחמטטו
לא ששוגגים נחסרו אלא שכלתי שוגגים
נחרצו, היכ ניחא צפשוטו, דאין כאן כלל
נדון של חטאת שמתו צעלי, אבל צרש"י
מבואר שפירש מרוצין ונחמטטו שנחסר מספר
השוגגים.

אבל צאמת הא סוגיא לא קשיא כלל,
דאיירי שרק מספר השוגגים נחמטטו, ולא
מספר הכלתי שוגגים, ואם בן חס נדון לענין
צעלי הקרבן רוצס חיים, שחרי יש כאן בכלתי
שוגגין נמי, רק כל הנדון לענין דין חיוב
בליצור כיון דאיכא הפרש צין שעת חטא
ושעת ידיעה, וכדר איכא למימר כמש"כ
לעיל דלענין דין דצעין שיטחירו רוצ צעלי
הקרצן לדעת ר יכודא דאית לי גרידא צעין
רוצ בליצור אף מכני שלא שגגו דגם הוי
מקרינ צעלי הקרבן.

עוד יש לעין חליצא דר יכודא דאית
לי גרידא, ולעולם מיייתי י"צ קרצנות, לדעת
רש"י דצעין רוצ צעלי הקרבן, האם צעין
רוצ מכל שצט ושצט, וצפשוטו גראה דצעין,
דצעלי הקרבן הרי הם שצטו, וא"כ צעין
רוצא מייני. [וכן מהשצט שלא חטא צעין
רוצא ומכולו, וא"כ גם מהשצט שחטא צעין
רוצא מכולו לו וכמש"כ לעיל] וצפרט למש"כ
צמ"ח מלוא ק"כ ד"צ הקרצנות אינם
מעכצין זה את זה, א"כ כל קרבן ל"ה צעליו
אלא רק כך שצט.

ואולי יש לדון דנכי דצאמת צעלי הקרבן

דבי"ד, וצחי"ג' כתבו דלעולם אף בשותפין
דלאו שצט וצחטא במצורר אמרינן דאין
ליצור מתים.

העולה ממש"כ, לענין דינא דאין ליצור
מתים ודחינן בסוגיין דבעינן נמי חיים,
נחלקו רש"י ורמ"ה, לרש"י בעינן רוב חיים
[לר"ש דלית לי גרירה, רוב השוגגים ולר"י
דלית לי גרירה, רוב הליצור] ול"ש אי בעינן
רוב מכל שצט ושצט או סגי ברוב י"ב
השצטים ולרמ"ה סגי אף במיעוט, ולדעת
רש"י אין נפקאחא צאצא דין ר"ש דס"ל דאין
מתות בליצור ור' יבאדא דס"ל דאף בליצור
מתות, לענין הקרבה, ופלוגתא רש"י ורמ"ה
לענין הקרבה הוי אף לר"ש, ומיהו כ"ז לפוס
דיחויא דגמ' דמעגלה ערופה ליכא ראי' כיון
דאיכא חיים, אצל ל"ש אי קיי"ל כהאי דיחויא
רק לענין מיתא לא תהא פלוגתאם אליבא דר'
שמעון ולדעת ריב"א לכאף כל פלוגתא רש"י
ורמ"ה רק לר' יבאדא, ולר"ש אף במתו כולם
יקרב, מיהו כ"ז רק לאחר הפרשה, או אף
קודם הפרשה אצל נודע להליצור, אצל במתו
כולם קודם ידיעה לא מהני דהא בעינן ידיעה.

יורה רש"י להרמ"ה.

ולבאורה היא בפלוגתא קמאי, עיין
יומא דף ג' ע"א בתוספות ישנים דר"ה
ור"ש, דלכאורה פליגי צאצא ריב"א ורש"י.

והנה לרש"י עכ"פ נמלא דפלוגתא רש"י
והרמ"ה יש צה נפקאחא לדידן, אס כי לא
לענין מיתא הקרבן, דלכ"ע לא ימות, אצל
לענין הגזון אס יוקרב או ירעה.

ויש לעיין להר"י אמאי אמרינן דלר"ש
צמח כהן גדול קרב פר יוה"כ דוגי, וי"ל
דהתם נמי איכא חיים דהיינו שאר הכהנים.

והא דלרש"י צחטא השותפין דמסקינן
דלר"ש לא תמות אלא חקרב, כדאמרינן בסוף
סוגיין מאי הוי עלה, אע"ג דהתם ליחא
לדינא דאין ליצור מתים, יעויין בת"י ביומא
שם ג' דרכים, או דבאמת הא דאמרינן מאי
הוי עלה היינו רק לענין שלא תמות, אצל
אינה קריבא אלא רועה, וזה דפר של כהן
גדול ביוה"כ שמת הכה"ג דחיקרב, התם
איכא להלכתא דאין ליצור מתים או בגלל דאין
החטא מצורר או בגלל דלא כלה שצטא, והני
צ' טעמים לא שייכי בחיוב פר העלם דצר

סימן כ"ה

בדין קרבן כהן משיח

וקשה מאי נפקא לן מינה, הא בלא"ה קיי"ל
דיחיד שעשה כהוראח צי"ד חייב [וצח"מ
סי' י"ז ס"ק ע"ח דנ"מ לענין שחלטרף לרוב
ליצור. למאי דקיי"ל דצ' איסורים מלטרפים]
וכחצ צח"מ דנ"מ לענין כהן משיח, ודיינו
שהורה לעצמו ע"פ ע"א דאינה אשת איש,
ואירסה ואח"כ נתמנה להיות כהן גדול,
ואח"כ נשאה, דצחא חילו הי דינו כהוראה,
הי חייב פר, ולזה קמ"ל הרמב"ם דאינה
הוראה אלא טעות, וא"כ פטור לגמרי.
ולבאורה מבואר מדברי בא"ש דאם

דף ו' ע"ב. הורה כהן משיח כו'. צהא
דקיי"ל דכהן משיח מציא פר היכא דהורה
לעצמו, יש לעיין היאך הדין בהורה לעצמו
כהן הדיוט, ואח"כ נתמנה לכהן גדול,
ועשה מעשה על פי הוראתו הראשונה, מי
אמרינן דיש כאן הוראה ומעשה וגחייב פר,
או דבהוראה כמאן דליחא, וממילא פטור
לגמרי, וכדין שגגת מעשה.

והנה צח"מ שמת פי"ד מהל' שגגות ה"ג,
כי צהא שכי הרמב"ם דצ"ד שהורו לאשה
להנשא ע"פ ע"א, אין זו הוראה אלא טעות,